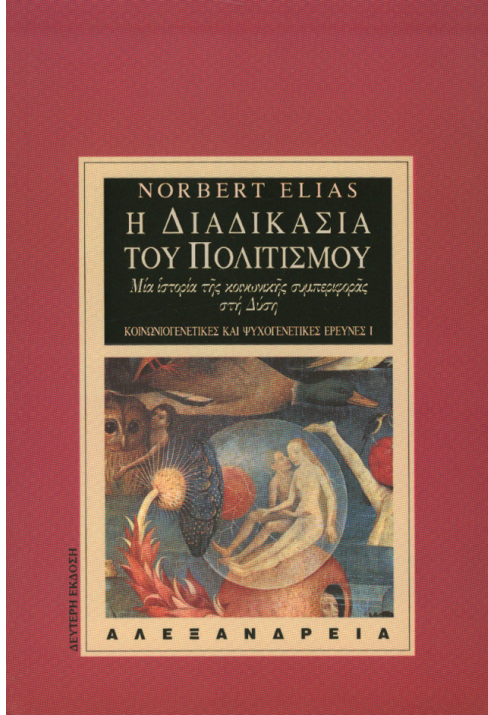

-ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ-

Νόρμπερτ Ελίας

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Μία ιστορία της κοινωνικής
συμπεριφοράς στη Δύση
Κοινωνιογενετικές και ψυχογενετικές
έρευνες

Μετάφραση: Θεόδωρος Λουπασάκης,
Επιμέλεια: Κώστας Λιβιεράτος

ISBN: 960-221-110-5, σελ. 399, σχ.21x14,
α' έκδοση 1996, τιμή 22,00€ (χωρίς ΦΠΑ)

«Οι άνθρωποι της Δύσης δεν συμπεριφέρονταν ανέκαθεν με τον τρόπο που συνηθίζουμε σήμερα να θεωρούμε τυπικό γι' αυτούς και γνώρισμα “πολιτισμένων” ανθρώπων...

Πώς επήλθε αλήθεια αυτή η μεταβολή, αυτός ο “πολιτισμός” στη Δύση; Σε τι συνίστατο; Και ποια ήταν τα ελατήριά του, οι αιτίες ή οι κινητήριες δυνάμεις του; Αυτά είναι τα κύρια ερωτήματα, στην επίλυση των οποίων επιχειρεί να συνεισφέρει τούτη η εργασία.

Για να εξομαλυνθεί ο δρόμος προς την κατανόησή τους –ως εισαγωγή κατά κάποιο τρόπο στα ίδια τα προβλήματα– θεωρήθηκε αναγκαίο να διερευνηθεί η διαφορετική σημασία και αξία που αποδίδεται στην έννοια του “πολιτισμού” στη Γερμανία και τη Γαλλία. Αυτό είναι το έργο του πρώτου μέρους...

Για να επιτευχθεί η πρόσβαση στα κύρια ερωτήματα, έπρεπε πρώτα να αποκτηθεί μια σαφέστερη εικόνα της βραδείας μεταβολής που υπέστησαν, από τον Μεσαίωνα και πέρα, η συμπεριφορά και ο θυμικός βίος των ανθρώπων της Δύσης. Αυτήν αναλαμβάνει να δείξει το δεύτερο μέρος. Με απλό τρόπο και όσο πιο παραστατικά γίνεται, επιχειρεί να ανοίξει το δρόμο προς την κατανόηση της ψυχικής διαδικασίας του πολιτισμού...

Θα χρειαστεί η σκέψη πολλών ανθρώπων και η συνεργασία διαφόρων επιστημονικών κλάδων, που συχνά σήμερα διαχωρίζονται με τεχνητούς φραγμούς, ώστε να απαντηθούν σιγά-σιγά τα ερωτήματα που αναδύονται στην πορεία της μελέτης. Τούτα αφορούν την ψυχολογία, τη φιλολογία, την

εθνολογία και την ανθρωπολογία εξίσου με την κοινωνιολογία ή τους διάφορους ειδικούς κλάδους της ιστορικής έρευνας.»

Norbert Elias

«Δουλεύω κάπως όπως θα δούλευε ένας ερευνητής των θετικών επιστημών: η ιστορία είναι το εργαστήριό μου και χρησιμοποιώ τις ιστορικές μελέτες για να φωτίσω ορισμένα οικουμενικά ανθρώπινα προβλήματα.

Το πρόβλημα της διαδικασίας του πολιτισμού είχε γίνει πολύ σημαντικό για μένα επειδή ο χιτλερισμός είχε βαλθεί να συντρίψει τα πολιτισμένα μοντέλα συμπεριφοράς. Και για να καταλάβω γιατί σε ορισμένες περιστάσεις οι ανθρώπινες κοινωνίες γίνονται λιγότερο πολιτισμένες, έπρεπε να μελετήσω ακριβέστερα πώς γίνονται πιο πολιτισμένες σε άλλες.

Πράγματι, όσο καιρό υπάρχουν άνθρωποι που είναι πολεμιστές και ιππότες, των οποίων η ζωή είναι αφιερωμένη στη βία, το επίπεδο αυτοελέγχου δεν μπορεί να είναι πολύ ψηλό, διότι για να έχει κανείς το θάρρος να μπει στη μάχη πρέπει μάλλον τα αισθήματα να είναι αποδεσμευμένα παρά να περιορίζονται καταναγκαστικά. Κατά τη διάρκεια της ανάπτυξης της Γαλλίας, μπορεί κανείς να δει, καλύτερα ίσως απ' οπουδήποτε αλλού, πώς οι πολεμιστές δαμάστηκαν και εξημερώθηκαν από τους βασιλείς, ενώ οι βασιλείς, από τη μεριά τους, ήταν εξίσου υποχρεωμένοι να ασκούν μεγαλύτερο αυτοέλεγχο.

... Η ζωή της αυλής εξαρτάται από τον αυτοέλεγχο. Δεν μπορεί να παραμείνει κανείς σ' αυτήν παρά μόνο εφόσον δεν κάνει ποτέ λάθος κίνηση, εφόσον δεν επιτρέπει ποτέ στον εαυτό του κανένα πολύ έντονο συναίσθημα. Αλλιώς, η θέση του στο εσωτερικό της ιεραρχίας της αυλής κινδυνεύει να υποτιμηθεί. Έτσι, ο αυτοέλεγχος που, είναι βέβαια ένας τρόπος διάκρισης από την αστική τάξη, είναι επίσης μια αναγκαιότητα της ίδιας της αυλικής ζωής.»

Norbert Elias (από συνέντευξη στον Didier Eribon, *Le Monde*, 18/1/1981)